

Aan Provinciale Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 23 januari 2024
Betreft: Essentiële randvoorwaarden voor vervolgproces DPLG

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 24 januari a.s. behandelt u in de Statencommissie een drietal stukken m.b.t. het Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG). Voor de besluitvorming op 14 februari a.s. wordt er gevraagd om in te stemmen met het vervolgproces DPLG, de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het DPLG. Verder vragen GS uw mening over de concept maatregelpakketten.

Wij hebben het maatregelenpakket afgelopen donderdag ontvangen en zullen -net als de overige betrokkenen - ook via het voorziene ambtelijke en bestuurlijke overleg onze inbreng richting het college nog geven. Gezien de agendering in uw Staten leek het ons goed u ook alvast een aantal hoofdpunten van onze inbreng mee te geven.

Grote zorg over impasse; aan de slag!

De huidige impasse leidt voor de natuur, de Drentse economie en de landbouw tot grote onzekerheid. Herstelmaatregelen voor de natuur zijn randvoorwaarde om genoemde dossiers weer in beweging te krijgen. De noodzaak van systeemherstel ligt zowel verankerd in het NPLG als in de natuurdoelanalyses. Hierbij geeft de Ecologische Autoriteit helder aan dat wellicht alles nog niet geheel duidelijk en bekend is, maar dat we echt wel genoeg weten om voor de belangrijkste onderwerpen (stikstofreductie en waterbeheer) no-regret maatregelen te nemen. Planvorming en vooral uitvoering van dergelijke maatregelen moeten we niet geheel afhankelijk maken van meer metingen en monitoring. Als dat moet, dan dient dat parallel te gebeuren.

Het is essentieel dat het Rijk helder is over kaders en doelstellingen, maar ook over transitiegelden en instrumenten. Tegelijkertijd is dienend aan dat proces dat de provincie ook zelf met voorstellen daarvoor komt. Daarover denken we graag mee en wel graag samen met de meest betrokken stakeholders en in het bijzonder de waterschappen en de landbouworganisaties. We moeten het ten slotte samen doen, onder regie van de provincie.

Randvoorwaarden en uitgangspunten

Vanuit onze organisaties zien we een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten waar het DPLG-proces in moet voorzien:

- We achten het belangrijk dat de **DPLG-opgaven** verder met stakeholders op hoofdlijnen per deelgebied worden geformuleerd, alvorens met de gebiedsgerichte aanpak wordt gestart. Het moet helder zijn wat de overheid per deelgebied vraagt, welke doelen er gesteld worden en welke instrumenten en geldstromen ter beschikking staan. Anders heeft een gebiedsproces geen zin. Pas als de doelen en instrumenten per deelgebied helder zijn, is er ruimte voor een effectief gebiedsproces waarbinnen verdere keuzes zijn te maken en invulling gegeven kan worden aan de doelen.

Perspectief voor de sectoren landbouw en natuur is wezenlijk voor een volgende stap. Het is daarbij noodzakelijk om uit de polarisatie tussen landbouw en natuur te komen. We willen samen aan het werk en ook perspectief voor beide belangen. Wij denken dat het binnen de grote opgaven ook

Hertenkamp 6, 9401 HL Assen
Telefoon: 0592-311150
E-mail: info@nmdrenthe.nl

goed mogelijk en nodig is om te komen tot gemeenschappelijke uitgangspunten, zoals eerder onderschreven in gezamenlijke Groenmanifesten. Wij vragen u dit te ondersteunen.

- *Voor de natuur gaat het om behoud en herstel van biodiversiteit en het halen van de N2000-doelen en de KRW-doelen. Dat vraagt voor de natuur allereerst om systeemherstel en (klimaat)robuustheid, met als eerste stap het afmaken van het NNN conform de afspraken uit het Natuurpact en het halen van de KRW-doelen in 2027. Daarnaast vraagt de totale opgave om 'overgangsgebieden' rond de natuurgebieden, die hoofdzakelijk een landbouwbestemming zullen blijven houden. Het gaat hier om aangepaste landbouw, aangepast waterbeheer, meer groenblauwe dooradering en connectiviteit.*
- *Voor de landbouw gaat het om perspectief voor de blijvende bedrijven en het daaraan gekoppelde verdienmodel. Dat kan een bestaand verdienmodel zijn, maar het zal ook gaan om ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen, waarbij meer betaald wordt vanuit ketens, lange ketens, maar ook vanuit natuur, landschap, water- en CO₂-diensten).*
- **Grond** is essentieel als speelruimte voor het gebiedsproces, voor structuurverbetering van de landbouw, de wateropgave, systeemherstel van de natuur en vooral voor het steunen van de transitie binnen de landbouw. Vandaar de brief die u van LTO Noord, Natuurmonumenten en de Natuur en Milieufederatie Drenthe heeft gekregen om het belang van voldoende grondverwervingsbudget te benadrukken. We willen daar graag gezamenlijk met GS en de landbouw verdere invulling aan geven.
- Essentieel is in onze ogen ook het werken aan de zogenoemde **overgangsgebieden**. De onlangs gepresenteerde handleiding overgangsgebieden (["Aan de slag in overgangsgebieden: boeren met het landschap"](#)) van IPO en LNV is mede ontwikkeld en onderschreven door de terreinbeherende organisaties en LTO. We kunnen daarmee samen aan het werk. Het is essentieel om overgangsgebieden niet te zien als beperkingen of als 'een soort natuurgebied', maar juist als landbouwgebied waar boeren extra mogelijkheden voor extensivering wordt geboden.
- Wij onderschrijven het **streven naar doelsturing** voor de landbouw (KPI's en beloningen). Maar er zijn ook **structurende keuzes** nodig, sterker nog: het gaat vaak ook om een koppeling daartussen. Voorbeeld: als er voor bepaalde beekdalen "iets met water moet" dan moet dat ook beloond kunnen worden voor boeren. Daarnaast zijn de verdere juridische borging en het doelbereik hier nog grote aandachtspunten.

Spiegeling aan de uitgangspunten en voorstellen van GS

In de voorstellen van GS zien wij voldoende aanknopingspunten voor de verdere stappen die nodig zijn om samen aan het werk te gaan met de landbouw en andere stakeholders. Bij de verdere uitwerking van het maatregelenpakket zal het doelbereik een rol moeten spelen. Alleen met effectieve maatregelen komen we uit de impasse.

De provincie is nodig voor het speelveld, regie, doelen en instrumenten. Met de provincie delen wij natuurlijk ook de zorgen die er zijn over de landelijke voortgang maar laten we dat in Drenthe niet afwachten maar aan de slag gaan!

Tot een nadere toelichting zijn wij uiteraard altijd bereid.

Met vriendelijke groet,

R. Hoekstra, directeur Natuur en Milieufederatie Drenthe, mede namens:
J. Gorter, Provinciaal ambassadeur Drenthe, Vereniging Natuurmonumenten
S. van der Meer, directeur Stichting het Drentse Landschap